

І. С. АЗАРОВ, О. С. ЗАДУНАЙ (УКРАЇНА, КИЇВ)
АНАЛІЗ РАДІОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ В ПРОЦЕСІ ЕКОЛОГІЧНОЇ
ПАСПОРТИЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ ЗОНИ ВІДЧУЖЕННЯ

*Державний науково-дослідний інститут спеціального зв'язку та захисту інформації,
 03142, вул. М. Залізняка, 6, м. Київ, Україна, e-mail: a.zadunaj@gmail.com*

Processed problematic issue that must be solved for substantial improvement of the situation in the field of environmental protection, preservation and restoration of natural systems and ecosystems, namely: environmental certification of radiation hazardous objects.

The purpose of the development of the environmental passport of the territory of the Chernobyl Exclusion Zone was defined in the work. Provided the requirements and recommendations for the structure and content of the environmental passport CEZ.

Після аварії на 4-му енергоблоці Чорнобильської АЕС утворилась зона радіоактивного забруднення, яка на початковому етапі визначалась як 30-ти кілометрова зона. Викиди радіоактивності зі зруйнованого реактора обумовили появу такої окремої екологічної проблеми для України, як зона відчуження – високо забруднена територія, яка утворилась навколо зруйнованого енергоблоку і самої станції, і яка протягом значного періоду зазнає підвищеного радіаційного впливу. Ця зона створює значні проблеми для держави оскільки є великим (2598 км²) та постійним джерелом надходження радіонуклідів у суміжні із зоною регіони.

В останні роки намітилась тенденція в українській політиці до інтеграції в Європу (і як наслідок екологізації виробництва), це дало можливість відновити дослідження з екологічної паспортизації. Екологічний паспорт – це нормативно-правовий документ, що містить вичерпні данні про місце знаходження, функції, характеристику об'єкта, ступінь використання природних та інших ресурсів, їх вплив на основні компоненти довкілля; документ, що фіксує специфіку та динаміку розвитку екологічної проблеми та містить необхідну для ефективного вирішення природоохоронних питань інформацію. Однак для створення екологічного паспорту території ЧЗВ необхідні нові науково-методичні засади та практичні напрацювання.

Метою розробки екологічного паспорту території ЧЗВ є:

- забезпечити облік конкретного радіаційно-небезпечного об'єкта (РНО), що шкідливо впливає на стан навколишнього середовища;
- контроль за станом екологічної безпеки, відвернення та ліквідація негативного радіаційного впливу і господарської та інших впливів діяльності;
- оцінка негативного впливу на довкілля конкретного РНО, що знаходиться в зоні та визначення плати за природокористування;
- встановлення для кожного РНО гранично допустимих радіаційно-небезпечних навантажень та інших екологічних показників;
- планування для кожного РНО природоохоронних заходів та оцінка їх ефективності;
- підвищення ефективності використання природних ресурсів;
- контроль за кожним РНО згідно чинного природоохоронного законодавства, екологічних норм і стандартів.

Екологічний паспорт території ЧЗВ має складатись з 6 розділів: «Загальні відомості», «Фізико-географічна характеристика», «Природні умови», «Екологічний стан», «Фактори збалансованого розвитку», «Пропозиції з охорони та раціонального використання».

екологічна паспортизація території ЧЗВ дозволить вирішити різного роду проблемні питання в сфері охорони довкілля, збереження та відновлення природних комплексів та екосистем.

Створення екологічного паспорта території ЧЗВ дасть змогу:

- чітко та вчасно оцінювати рівні антропогенних впливів РНО на ЧЗВ;
- проводити екологічну оцінку рівнів впливів викидів та скидів від виробничого процесу на РНО;
- сприяти проведенню екологічних експертиз;
- визначати відповідальність за недотримання встановлених правових норм з питань природокористування.